

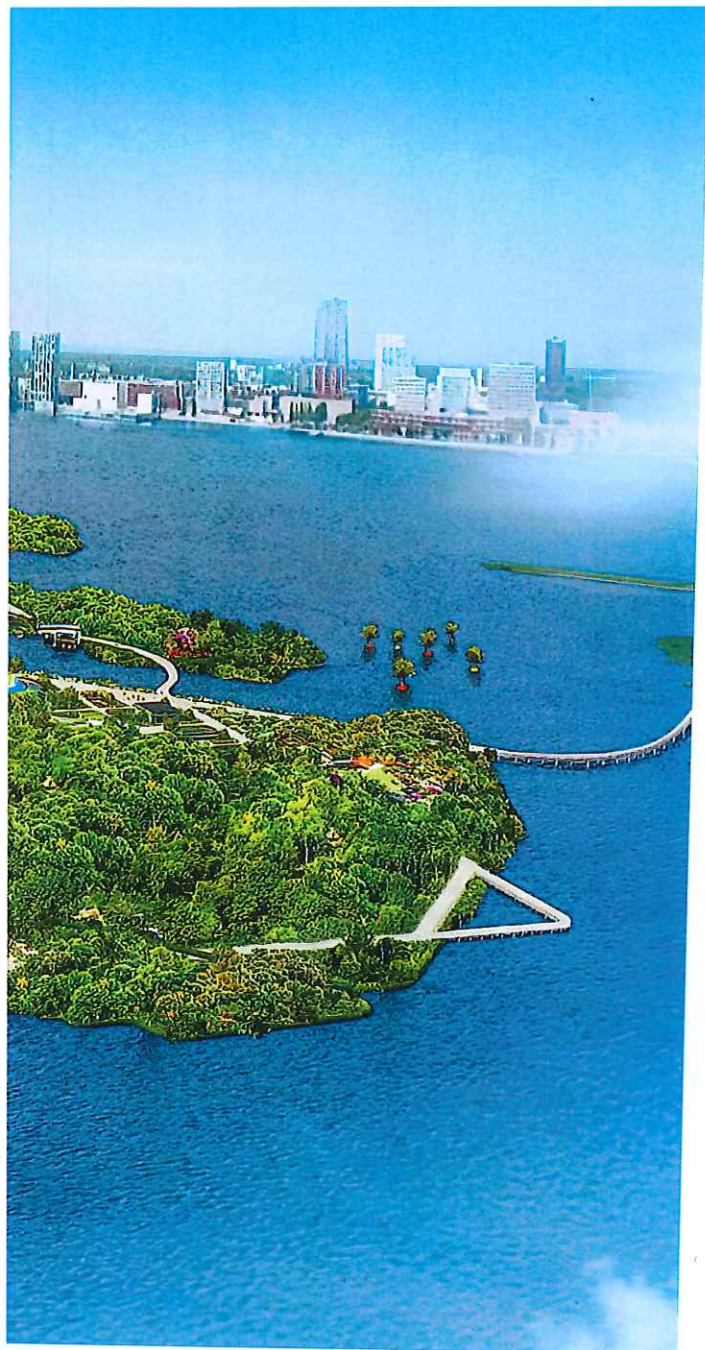
GROENE GOLF OVERSPOELT BEZOEKERS FLORIADE

Studenten ontwerpen natuurkunstwerken als blikvanger

Visualisatie van het Floriadeterrein, met situering van Utopia-eiland, rechtsboven. Op de achtergrond Almere. Bron: Floriade Expo 2022

Welke student wil niet een project bedenken dat echt wordt uitgevoerd op Floriade Expo 2022, met twee miljoen verwachte bezoekers? Hogeschool Van Hall Larenstein schreef een ontwerpwedstrijd uit voor studenten Tuin- en Landschapsinrichting. Toch was het winnares Nanja van der Heiden niet om de aandacht te doen. Juist het mogen bedenken van een natuurkunstwerk als blikvanger gaf voor haar de doorslag om mee te doen. Zij ontwierp de **Green Wave**, die de bezoekers als het ware overspoelt. Eind januari is het project gerealiseerd met zeventien studenten, twee docenten en kunstenaar Will Beckers.

Van 14 april tot en met 9 oktober 2022 is Almere het podium voor de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade Expo 2022. Het 60 hectare grote Floriade park is een feest van groen en duurzame technologie met als thema "Growing Green Cities". Inspirende tuinen, landenspaviljoens, verrassende proeverijen, tentoonstellingen en heel veel groen. Floriade toont innovaties die steden leefbaarder en duurzamer maken. 'Met het kunst- en cultuurprogramma duiken we in het emotionele aspect van de getoonde innovaties', aldus Sandra van Beers, hoofd Kunst- en Cultuurprogramma. 'We zoomen in op de relatie mens-natuur, met een speelse, theatrale verpakking. Ik ben erg trots dat we natuurkunstenaar Will Beckers, bij de

Floriadeliefhebber beter bekend als The Willowman, opnieuw mogen verwelkomen. Hij heeft een reeks nieuwe werken ontwikkeld voor het schiereiland Utopia die een waardevolle boodschap tonen over onze rol in de toekomstige groene stad. Bijzonder is de samenwerking met Van Hall Larenstein. Daar kwam het werk *Green Wave* uit voort.'

Utopia-eiland

Al snel bleek dat de schaal van de ontwerp-opgave naadloos aansloot bij de derdejaarsmodule Modelling & Design, waar het gaat om het vormgeven van een object in de openbare ruimte. In totaal 34 studenten schreven zich hiervoor in. Na een bezoek aan de locatie in Almere en een introductie door Sandra van Beers en Will Beckers startten zij in Velp met de ideevorming.

Bezoek van studenten aan de locatie van de Green Wave, 31 augustus 2021. Op de voorgrond kunstenaar Will Beckers. Sandra van Beers spreekt de groep toe.
Beeld: Hogeschool Van Hall Larenstein

Omdat het object als toegangspoort moest gaan dienen voor Utopia-eiland lieten ze zich leiden door de vraag "Wat is een entree?". Ook gingen ze op zoek naar voorbeelden uit de landart, architectuur en landschapsarchitectuur die hen persoonlijk inspireerden. Iedere student werkte individueel aan een serie modellen waarin het idee steeds verder vormgegeven werd. Dat resulteerde in maquettes gemaakt uit hout, klei, ijzerdraad en papier. De module werd afgerond met een expositie in de hal van Hogeschool Van Hall Larenstein, waarbij elke student zijn ontwerp pitchte. De uiteenlopende ideeën – van een

Beoordeling van de ideeën van studenten voor Utopia-eiland, in Hogeschool Van Hall Larenstein. Beeld: Hogeschool Van Hall Larenstein

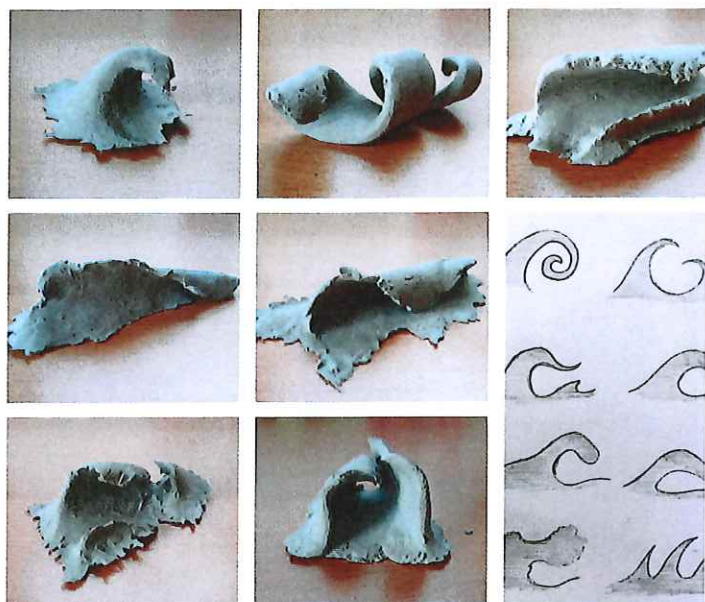
gigantische regenworm, een woud van stammetjes tot een *greenwashing* wasstraat – werden beoordeeld op idee, vormgeving en haalbaarheid.

Krachtige eenvoud

Het ontwerp van Nanja van der Heiden sprong er voor de jury uit om de krachtige eenvoud van de golf. In het oordeel van de jury staat: 'De golf is elegant, maar krachtig. Er is echt met het landschap ontworpen, waardoor de golf goed past bij de omgeving.' De ontwerpster licht zelf toe: 'Met de golf wil ik de bezoekers van Floriade meegeven dat onze omgeving groener moet worden. Het groen moet als een golf over ons heen spoelen. De toegangspoort is dus letterlijk een groene golf, waarmee de naam snel was gekozen: *Green Wave*. De kleine golven dienen als aanloop voor de grote golf waar men onderdoor loopt. Ze zorgen ervoor dat hij aansluit op zijn omgeving. De golf komt als het ware uit het water om de omgeving groen te maken. De *Green Wave* zal bezoekers van Floriade vanaf de hoofdroute naar het voedselbos van het Utopia-eiland leiden.'

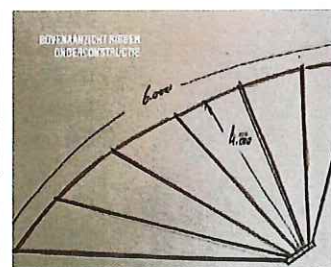
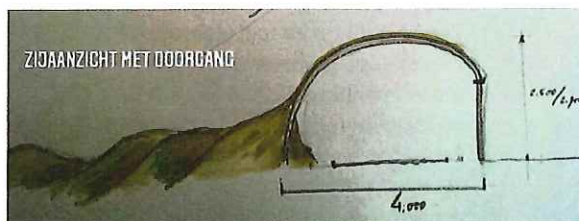
Klimplanten

Twee maanden voorafgaand aan de uitvoering waren de gedachten over het project nog heel anders. Experts op het gebied van dak- en gevelgroen werd gevraagd om kennis en materialen beschikbaar te stellen. Het ontwerp van de grote golf ging uit van een dichte, natuurlijk ogende begroeiing bovenop, met aan de onderkant van de groene golf loshangende wortels; alsof het maaiveld was losgekomen van de ondergrond. Koninklijke

Studies van de *Green Wave* in klei. Beeld: Nanja van der Heiden

Ginkel Groep was bereid om mee te denken. Het oorspronkelijke idee vroeg een heel zware constructie: denk aan de opbouw van een daktuin met een waterdichte onderkant, een drainagelaag, een flinke laag substraat die waterverzadigd zou kunnen raken, een beregeningssysteem en een vegetatiemat. Kortom: een constructie die aan bouwkundigen ter goedkeuring moest worden voorgelegd. Dat zou kostbare weken duren. Dat was onhaalbaar, dus werden de plannen heroverwogen met kunstenaar Beckers, ontwerpster Van der Heiden en de docenten. Het idee van een min of meer traditionele daktuinopbouw werd overboord gezet en Beckers maakte in overleg met Van der Heiden nieuwe schetsen: boogvormige spanten met hierop gelast een stalen gaasmat, bekleed met wilgentenen op zo'n manier dat van het staal niets te zien is.

Schetsen van de golf voor vorm en afmetingen. Bron: Will Beckers

Dit staal werd door Beckers geplaatst, waarna studenten in januari werkten aan de verdere constructie en afwerking van de *Green Wave*. Het staal is nu bekleed met rode wilgentenen aan de binnenzijde en lichtgroene aan de buitenzijde van de golf.

Voor de basis van de kleinere golven zijn grondlichamen gemaakt. Hier moesten de studenten de tenen zorgvuldig kiezen: de dunste – goed buigzame – delen als bekleding van de grondlichamen, de dikste delen op de bodem, tussen de grondlichamen in. Studenten en docenten duwden hierbij met hun volle gewicht op de tenen, die uiteindelijk langzaam in de klei wegzakten.

In plaats van de vegetatiemat werd gekozen voor klimplanten met een stevig formaat (*Hedera helix*, klimop, 300+) en klimmers die komend seizoen flink uitlopen (*Humulus lupulus*, hop). Die planten staan in de grond, aan de voet van de grote golf. Ze zijn en worden over de golf heen geleid. Het frisse groen van klimop en hop vormt als het ware de schuimkoppen van de golf.

Natuurproject

Will Beckers zegt over de samenwerking bij de *Green Wave*: 'Utopia-eiland is een geweldig natuurproject rijker door de enthousiaste samenwerking tussen Floriade als opdrachtgever, de studenten en docenten van Van Hall Larenstein en mezelf. De samenwerking met de studenten blijft een memorabel moment. Het proces van ontwerp tot realisatie van een natuurlijk kunstwerk, met het conceptuele uitgangspunt en een raakvlak met landart bleek voor de studenten een geweldige uitdaging.'

Ongewild stond ontwerpster Nanja van der Heiden geregeld centraal tijdens de uitvoering: Hoe wil je de kleine golfjes?, Kijk je hier even mee?, Is het zo goed? Zelf zegt ze daarover: 'Eerst vond ik dat wel lastig. Ik wist dan wel hoe ik het er ongeveer uit wilde laten zien, maar ik had dan geen idee hoe dit gemaakt moest worden. Gelukkig was Will er en hadden andere studenten ook goede ideeën over hoe het gemaakt kon worden.'

Groeiproces

Het project is nog niet voltooid: het ontwikkelt zich het komende seizoen echt tot een groene golf, wanneer de wilgen gaan uitlopen en hop en klimop gaan groeien. Tijdens de openingsduur van Floriade zullen een paar studenten de golf in de gaten houden en onderhoud plegen waar nodig. Ook dat is in de cyclus ontwerp-techniek-beheer voor de studenten een waardevolle ervaring. Alle studenten van de opleiding Tuin- en Landschapsinrichting zullen overigens een bezoek brengen aan de Floriade Expo 2022.

De *Green Wave* met duidelijk zichtbaar de rode en lichtgroene wilgentenen.
Beeld: Jannemijn Carlier

De complete, voltóoide *Green Wave*

Studenten en Will Beckers aan het werk aan de grote golf

De groep studenten te midden van de kleine nog in aanleg zijnde golven

Beelden: Hogeschool Van Hall Larenstein